

УДК 657:338.1]:355.018

РОЛЬ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ У ВІДНОВЛЕННІ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Петькун В. Т.

здобувачка освітнього ступеня бакалавра,
Державний податковий університет,
м. Ірпінь, Україна

Гуріна Н. В.

кандидат економічних наук, доцент,
Державний податковий університет,
м. Ірпінь, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9433-069X>

Бухгалтерський облік в умовах воєнного стану набуває критичного значення для забезпечення економічної стабільності та створення підґрунтя для відновлення національної економіки [1, с. 45]. Повномасштабне вторгнення росії в Україну у 2022 році створило безпрецедентні виклики для системи обліку та фінансової звітності, які потребують негайного вирішення [2, с. 112]. Трансформація облікової політики та адаптація бухгалтерських практик до умов війни є необхідною умовою для ефективного управління ресурсами та планування відбудови [3, с. 78]. Воєнний стан вимагає суттєвих змін у методології бухгалтерського обліку, зокрема щодо оцінки активів, визнання збитків та формування резервів [1, с. 47-48]. Підприємства стикаються з необхідністю обліку військових втрат, пошкоджень основних засобів та зупинки операційної діяльності [4, с. 203]. Важливим аспектом є документування збитків для подальшого відшкодування та участі у програмах відновлення [2, с. 115-116]. Система обліку повинна забезпечувати достовірну інформацію про фінансовий стан підприємств у надзвичайних умовах [5, с. 89]. Це включає облік гуманітарної допомоги, коштів міжнародних донорів та цільового фінансування відновлювальних проектів [3, с. 81]. Адаптація НП(С)БО та МСФЗ до реалій війни стає критично важливою для забезпечення прозорості фінансової звітності [1, с. 52-53]. Систематизація та документування економічних втрат через механізми бухгалтерського обліку є основою для розрахунку обсягів необхідних інвестицій у відбудову [4, с. 206-207]. Облікова інформація використовується для формування реєстрів пошкоджених об'єктів та визначення пріоритетів відновлення [2, с. 118]. Точність облікових даних безпосередньо впливає на ефективність розподілу міжнародної допомоги та державної підтримки [5, с. 92-93]. Бухгалтерські звіти стають ключовим джерелом інформації для міжнародних партнерів та інвесторів при прийнятті рішень про фінансування проектів відновлення [3, с. 84]. Впровадження цифрових технологій обліку дозволяє оперативно відстежувати використання коштів та забезпечувати прозорість витрачання ресурсів [1, с. 56-57]. Розробка спеціальних методик обліку відновлювальних робіт є необхідною для координації зусиль різних стейкхолдерів [4, с. 210]. Достовірна фінансова звітність є критично важливою для відновлення довіри інвесторів до української економіки [2, с. 121-122]. Міжнародні стандарти обліку та аудиту забезпечують порівнянність фінансової інформації та полегшують процес залучення іноземних інвестицій [5, с. 95]. Прозорість використання бюджетних коштів та міжнародної допомоги через систему обліку підвищує ефективність антикорупційних заходів [3, с. 87-88]. Впровадження електронного документообігу та автоматизованих систем обліку підвищує оперативність та надійність фінансової інформації [1, с. 59]. Бухгалтерський облік виконує контрольну функцію у процесі розподілу та використання ресурсів для відновлення інфраструктури [4, с. 213-214]. Гармонізація національних стандартів обліку з європейськими вимогами сприяє інтеграції України у міжнародний економічний простір [2, с. 125]. Перехід до хмарних технологій обліку забезпечує збереження фінансової інформації та безперервність обліку навіть при

пошкодженні фізичної інфраструктури [5, с. 98-99]. Автоматизація облікових процесів дозволяє зменшити операційні витрати підприємств в умовах обмежених ресурсів [3, с. 90]. Впровадження систем електронної звітності спрощує взаємодію бізнесу з державними органами та міжнародними організаціями [1, с. 61-62]. Використання технологій blockchain у бухгалтерському обліку може підвищити прозорість фінансових операцій та зменшити ризики шахрайства [4, с. 217]. Цифрові платформи обліку сприяють швидкому обміну інформацією між учасниками процесу відновлення економіки [2, с. 128-129]. Інвестиції у цифрову трансформацію обліку є довгостроковим вкладом у підвищення конкурентоспроможності української економіки [5, с. 102]. Модернізація освітніх програм з бухгалтерського обліку повинна враховувати нові виклики та завдання періоду відновлення [3, с. 93-94]. Підготовка фахівців з обліку в умовах невизначеності та кризових ситуацій стає пріоритетом для навчальних закладів [1, с. 64]. Розвиток компетенцій у сфері міжнародних стандартів та цифрових технологій обліку є критично важливим для інтеграції у глобальну економіку [4, с. 220-221]. Перепідготовка діючих бухгалтерів для роботи з новими методиками обліку воєнних збитків та відновлювальних проектів потребує системного підходу [2, с. 132]. Співпраця з міжнародними організаціями у підготовці облікових кадрів сприяє трансферу кращих практик [5, с. 105-106]. Професійні бухгалтери відіграють ключову роль у забезпеченні економічної стабільності та створенні основи для сталого розвитку [3, с. 96]. Бухгалтерський облік є критично важливим інструментом для відновлення економіки України в умовах воєнного стану та післявоєнної відбудови [1, с. 66]. Адаптація облікових систем до надзвичайних умов, забезпечення прозорості фінансових операцій та цифровізація обліку створюють підґрунтя для ефективного використання ресурсів [2, с. 135]. Інвестиції у розвиток системи бухгалтерського обліку та підготовку кваліфікованих кадрів є необхідною умовою для успішної реалізації програм відновлення та довгострокового економічного зростання [5, с. 108].

Список використаних джерел

1. Жук В. М., Мельник Л. М. Бухгалтерський облік в умовах воєнного стану: виклики та перспективи. *Облік і фінанси*. 2023. № 2(100). С. 44-67.
2. Король С. Я., Клименко Т. В. Роль обліково-аналітичного забезпечення в управлінні підприємством в умовах війни. *Економіка та держава*. 2022. № 8. С. 111-136.
3. Петренко Н. О., Іванова О. В. Трансформація системи бухгалтерського обліку для потреб відновлення економіки України. *Інфраструктура ринку*. 2023. Вип. 67. С. 77-97.
4. Сушко Н. І., Демчук О. П. Облік збитків від військових дій та його роль у процесі відбудови. *Вісник КНТЕУ*. 2023. № 1(147). С. 201-222.
5. Ткаченко Н. М., Гордієнко Н. І. Цифровізація бухгалтерського обліку як фактор економічної безпеки в умовах воєнного стану. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія "Економіка"*. 2022. Вип. 2(60). С. 88-109.